

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету геоінформаційних
систем та управління територіями

Олена НЕСТЕРЕНКО

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

«ПРАВОЗНАВСТВО»

(назва навчальної дисципліни)

Шифр	назва спеціальності, освітньої програми
017	Фізична культура і спорт / Фізичне виховання і спорт

Мова викладання: українська

Розробник:

Мартиненко Наталія Ph.D. в галузі публічного управління та
адміністрування

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і
права

Протокол № 12 від 28 червня 2024 року

Завідувач кафедри _____ /Свген ПЕРЕГУДА/

Схвалено гарантом освітньої програми «Фізичне виховання і спорт»

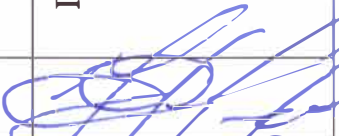
Гарант ОП _____ /Ольга ОЗЕРОВА/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності 017
«Фізична культура і спорт»

Протокол № 4 від « 26 » червня 2024 року

ВИТЯГ З ОСІТНЬОГО ПЛАНУ

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: денна										Форма контролю	семестр	Погодження заступником декана факультету
	Назва спеціальності / освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	разом	аудиторних									
					у тому числі									
					Лекції	Лаборатор	Практичні	КП	КР	РГР	Контрольні роботи			
017	Фізична культура і спорт / Фізичне виховання і спорт	3	90	40	20		20		1			3	1	

шифр	Бакалавр ОПП	Форма навчання: заочна										Форма контролю	семестр	Погодження заступником декана факультету
	Назва спеціальності / освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Кількість індивідуальних робіт						
			Всього	аудиторних										
				разом	у тому числі									
					Лекції	Лаборатор	Практичні	КП	КР	РГР	Контрольні роботи			
017	Фізична культура і спорт / Фізичне виховання і спорт	3	90	12	6		6		1			Е	1	

Мета та завдання навчальної дисципліни

Анотація. Вивчення студентами правознавства обумовлюється особливою соціальною роллю права в житті кожної окремої людини і суспільства в цілому. Засвоєння специфічної термінології, певного правового мінімуму, опанування комплексом знань з основних правових понять і категорій, теоретичних напрацювань з питань державотворення та функціонування системи права, дії механізму правового регулювання, базових законодавчих положень за такими галузями права, як конституційне, цивільне, сімейне, трудове, адміністративне, кримінальне, а також з основ судової системи та правоохоронної діяльності – неодмінна передумова майбутньої професійної діяльності фахівця в обставинах сучасного економічного життя. Дисципліна сприяє: розширенню правничого світогляду студентів; формуванню у них фундаментальних цінностей, таких як права та свободи людини і громадянина, демократія, активна громадянська позиція й інші, що складають основу демократичної правової держави і громадянського суспільства в Україні.

Мета - одержання студентами правових знань з теорії держави і права, основних засад конституційного, адміністративного, цивільного та інших галузей права задля підвищення рівня їх правосвідомості та правової культури, сприяння розвиненню уміння орієнтуватися у діючому законодавстві та застосовувати правові норми у конкретних правовідносинах.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Правознавство»:

- навчити студентів самостійно аналізувати норми права та ситуації, в яких виникають правовідносини;
- навчити студентів виявляти проблеми та тенденції розвитку права України;
- навчити студентів самостійно досліджувати, аналізувати, систематизувати та узагальнювати здобуті знання щодо законодавства України;
- розширювати правничий світогляд студентів;
- сприяти формуванню у студентів фундаментальних цінностей, таких як права та свободи людини і громадянина, демократія, активна громадянська позиція й інші, що складають основу демократичної правової держави і громадянського суспільства в Україні;
- підготувати студентів до сприйняття матеріалу наступних правознавчих курсів;
- сформувати навички роботи з основними юридичними документами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- оволодіти сучасними методами аналізу норм права, термінологічно-понятійним апаратом;
- опанувати комплекс знань з основних правових понять і категорій, теоретичних напрацювань з питань державотворення та функціонування системи права, дії механізму правового регулювання, базових законодавчих положень за

такими галузями права, як конституційне, цивільне, сімейне, трудове, адміністративне, кримінальне, а також з основ судової системи та правоохоронної діяльності;

- зрозуміти сутність, природу та генезис правових явищ, вміти здійснювати їх аналіз та узагальнення, з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки подій і процесів.

Пререквізити: на основі загальної середньої освіти

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА (<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=1320>).

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК02	Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК03	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
ЗК04	Здатність працювати в команді.
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності	
СК14	Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН01	Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

Зміст курсу

Змістовий модуль I «Основи теорії держави і права»

Лекція 1. Основи теорії держави (2 год.). Виникнення держави. Теорії походження держави. Поняття та ознаки держави. Функції держави. Форма держави. Механізм (апарат) держави. Громадянське суспільство та соціально-правова держава (2 год.).

Практичне заняття 1 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Визначте, що таке держава, які її характерні ознаки. 2. Основні сучасні концепції держави. 3. Особливості формування державно-правових інститутів у різних народів. 4. Що таке соціально-правова держава, які їй притаманні властивості. 5. Охарактеризуйте основні форми державного правління. Назвіть основні відмінності між монархічною та республіканською формою правління. 6. З яких елементів складається механізм (апарат) держави. 7. Що таке «орган держави», які його основні ознаки. 8. Назвіть основні ознаки громадянського суспільства. 8. Співвідношення і взаємодія держави і особи.

Лекція 2. Основи теорії права (2 год.). Причини та умови виникнення права. Поняття права (сутність, принципи, функції). Джерела права. Система права. Правові відносини. Юридичні факти. Поняття реалізації норм права та її форми. Законність і правопорядок. Правова поведінка. Правопорушення. Юридична відповідальність: поняття, мета, ознаки та види. Підстави юридичної відповідальності.

Практичне заняття 2 (2 год.)

Питання для опрацювання 1. Місце і роль права в системі соціальних норм. 2. Назвіть та охарактеризуйте основні ознаки права. 3. Охарактеризуйте основні функції права. 4. Що таке «норма права», чим вона відрізняється від інших соціальних норм. 5. Назвіть основні елементи структури норми права. 6. Охарактеризуйте основні форми (джерела) права. 7. Визначте спільні риси та основні відмінності між законом та підзаконним актом. 8. Які способи систематизації нормативно-правових актів ви можете назвати. 9. Охарактеризуйте поняття, ознаки та структуру правовідносин. 10. Що таке правосуб'єктність, які її складові елементи. 11. Охарактеризуйте основні види юридичних фактів. 12. Назвіть основні стадії застосування норм права. 13. Назвіть визначення та основні ознаки протиправної поведінки. 14. Визначте цілі та функції юридичної відповідальності.

Змістовий модуль II «Основи галузей права України»

Лекція 3. Основи конституційного права України (4 год.). Поняття конституційного права України, його предмет та методи. Конституційно-правові

норми та конституційно-правові інститути. Конституція як Основний закон суспільства та держави. Загальні засади конституційного ладу України. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Громадянство України як один з інститутів конституційного права. Безпосередня демократія в Україні. Конституційно-правовий статус іноземців, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання. Конституційно-правові основи організації та здійснення державної влади в Україні. Виборчі системи. Порядок проведення виборів. Верховна Рада України, порядок роботи, повноваження. Президент України. Статус та повноваження. Кабінет Міністрів України. Центральні та місцеві органи виконавчої влади. Місцеве самоврядування в Україні. Органи судової влади України. Конституційний Суд України.

Практичне заняття 3 (4 год.).

Питання для опрацювання 1. Визначте поняття конституційного права України як галузі права. Охарактеризуйте його предмет та методи. 2. Яка структура конституційного права України? Визначте поняття конституційно-правової норми та конституційно-правового інституту. 3. Що таке Конституція? Чому її називають Основним законом держави? Розкрийте юридичні властивості Конституції. 4. Державна символіка України. 5. Охарактеризуйте загальні засади конституційного ладу України. 6. Яка система органів виконавчої влади в Україні? Який орган є вищим в системі органів виконавчої влади? 7. Розкрийте поняття прав і свобод людини і громадянина. Які види прав і свобод людини і громадянина Вам відомі? 8. Яка система органів місцевого самоврядування в Україні. Яку роль у ній посідають територіальні громади? 9. Виборча система та виборчий процес в Україні. 10. Порядок обрання та повноваження Президента України. 11. Порядок формування та повноваження Верховної Ради України. 12. Порядок формування та повноваження Кабінету Міністрів України. 13. Конституційний статус державної мови і мов національних меншин в Україні. 14. Поняття, основні принципи, система місцевого самоврядування. 15. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України, гарантії їх дотримання. 16. Система судоустрою України. 17. Органи самоорганізації населення. Форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. 18. Який орган є органом конституційної юрисдикції в Україні? Які його склад, структура та повноваження? 19. У чому полягає різниця між конституційним поданням, конституційним зверненням та конституційною скаргою?

Лекція 4. Основи адміністративного права України (2 год.). Поняття, предмет, метод та система адміністративного права України. Норми та джерела адміністративного права. Адміністративно-правові відносини. Суб'єкти адміністративного права. Державна служба та державні службовці. Адміністративні правопорушення. Поняття складу адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність та порядок її застосування.

Практичне заняття 4 (2 год.)

Питання для опрацювання: 1. В чому особливість суспільних відносин, що регулюються нормами адміністративного права? 2. Що таке адміністративно-правові відносини, яка їх структура? 3. Державна служба: поняття, правовий статус державних службовців. 4. Визначити і розкрити підстави адміністративної відповідальності. 5. Що таке об'єкт і предмет адміністративного правопорушення? 6. Види адміністративних стягнень. Заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх. 7. Назвати органи, уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення. 8. Який порядок і строки розгляду справ про адміністративні правопорушення? 9. Які дані повинна містити постанова по справі про адміністративне правопорушення? 10. Який порядок оскарження постанови по справі про адміністративне правопорушення уповноваженого органу адміністративної юрисдикції? 11. Який строк давності виконання постанов про накладення адміністративних стягнень? 12. Порядок надання адміністративних послуг

Лекція 5. Основи цивільного права України (2 год.). Цивільне право України: поняття і система. Загальна характеристика Цивільного кодексу України. Цивільні правовідносини: поняття, склад, види, підстави їх виникнення, зміни та припинення. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Право власності та інші речові права. Цивільно-правові договори. Захист цивільних прав та інтересів. Цивільно-правова відповідальність.

Практичне заняття 5 (2 год.).

Питання для опрацювання 1. Що таке цивільні правовідносини? Які особливості притаманні цивільним правовідносинам? 2. Визначте суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин. 3. Розкрийте зміст правосуб'єктності (правоздатності та дієздатності) фізичних та юридичних осіб як суб'єктів цивільних правовідносин. 4. Що таке право власності? Назвіть форми права власності. 5. Які є підстави набуття та припинення права власності? 6. Що таке зобов'язання за цивільним законодавством? Назвіть підстави виникнення та припинення зобов'язань. 7. Цивільно-правові договори: поняття і види. 8. Назвіть істотні умови договору. 9. Цивільно-правова відповідальність: поняття, види та підстави. В чому полягають її особливості? 10. Розкрийте зміст особистих немайнових прав фізичної особи. 11. Дайте визначення спадкуванню, охарактеризуйте його види. 12. Що розуміється під обов'язковою часткою у спадщині? Назвіть осіб, які мають на неї право. 13. Які способи захисту права власності Вам відомі? 14. Що таке цивільно-правова відповідальність та в чому полягають її особливості?

Лекція 6. Основи сімейного права України (2 год.). Сімейне право як галузь права. Сім'я та шлюб за сімейним законодавством. Поняття сім'ї та шлюбу. Порядок укладення і припинення шлюбу, визнання шлюбу недійсним. Права та обов'язки подружжя. Шлюбний контракт. Особисті та майнові права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки матері, батька і дитини. Права та обов'язки інших членів сім'ї та родичів. Влаштування дітей-сиріт і дітей,

позбавлених батьківського піклування. Опіка та піклування над дітьми.

Практичне заняття 6 (2 год.).

Питання для опрацювання: 1. Сім'я. Державна охорона сім'ї. 2. Державна реєстрація шлюбу. 3. Здійснення сімейних прав. Виконання сімейних обов'язків. 4. Захист сімейних прав та інтересів. 5. Порівняйте особисті немайнові та майнові права подружжя. 6. Охарактеризуйте особисті немайнові права та обов'язки подружжя. 7. За яких підстав матір чи батько дитини позбавляються батьківських прав? 8. Які права належать до майнових прав батьків і дітей? Дайте їх коротку характеристику. 9. Що таке усиновлення? Хто може бути усиновлювачем та усиновленим? 10. Порівняйте такі форми влаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, як прийомна сім'я та дитячий будинок сімейного типу: назвіть їх спільні і розмежувальні ознаки. 11. Опіка і піклування. 12. Права та обов'язки власників і наймачів житлового приміщення. 13. Шлюбний контракт. 14. Що таке патронатна сім'я і хто може бути патронатним вихователем?

Лекція 7. Основи трудового права України(2 год.). Трудове право України як галузь права. Трудові правовідносини. Трудовий договір: поняття, види, порядок укладення та припинення. Поняття і види робочого часу. Час відпочинку. Заробітна плата. Трудова дисципліна. Дисциплінарна відповідальність та порядок її застосування. Матеріальна відповідальність працівників за шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації внаслідок порушення покладених на них обов'язків. Охорона праці. Праця жінок. Праця молоді. Праця осіб з інвалідністю. Трудові спори.

Практичне заняття 7 (2 год.).

Питання для опрацювання: 1. Контракт – особлива форма трудового договору. 2. Основні умови укладання і розірвання трудового договору. 3. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. 4. Поняття і методи забезпечення дисципліни праці. 5. Особливості трудової діяльності неповнолітніх. 6. Підстави припинення трудового договору. 7. Оплата праці. 8. Індивідуальний і колективний трудові спори. 9. Пільги працівникам, які навчаються у закладах вищої освіти. Додаткова відпустка у зв'язку з навчанням у закладах вищої освіти, аспірантурі. 10. Пільги для працівників, які поєднують роботу з навчанням. 11. Дайте визначення робочого часу та його тривалості. 12. Визначте поняття часу відпочинку та його видів. 13. Визначте поняття заробітної плати та її види. 14. Що таке «охорона праці» та які її гарантії встановлені трудовим законодавством? 15. Які заходи стягнення застосовуються до працівників та за яких умов?

Лекція 8. Основи господарського права України (2 год.). Загальна характеристика господарського права. Поняття та види господарської діяльності. Особливості господарських правовідносин. Поняття та види суб'єктів господарювання. Участь держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в господарській діяльності. Ліцензування господарської діяльності. Підприємництво як вид господарської діяльності. Державна

підтримка підприємництва. Утворення суб'єкта господарювання. Установчі документи. Підприємство як організаційна форма господарювання. Види та організаційні форми підприємств. Конкуренція у сфері господарювання. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції. Припинення господарської діяльності. Правове регулювання банкрутства.

Практичне заняття 8 (2 год.).

Питання для опрацювання: 1. Предмет господарського права. 2. Які існують методи правового регулювання господарських відносин? 3. Ліцензування, патентування та квотування у господарській діяльності. 4. У чому полягає ліцензування господарської діяльності? 5. Які види господарської діяльності підлягають ліцензуванню? 6. Поняття та види господарської діяльності. 7. Учасники відносин у сфері господарювання. 8. Засоби державного регулювання господарської діяльності. 9. Відповідальність за порушення антимонопольно-конкурентного законодавства. 10. Організаційна структура підприємства. 8. Правове регулювання банкрутства.

Лекція 9. Основи права соціального забезпечення (2 год.). Поняття, предмет, метод, принципи, система права соціального забезпечення. Джерела права соціального забезпечення. Міжнародні норми у сфері соціального захисту населення. Види та класифікація правовідносин у сфері соціального забезпечення. Суб'єкти права соціального забезпечення. Законодавство України про соціальне страхування. Структура системи пенсійного забезпечення в Україні. Солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Система недержавного пенсійного забезпечення. Суб'єкти системи пенсійного забезпечення в Україні. Законодавство про пенсійне забезпечення в Україні. Портал електронних послуг Пенсійного фонду України: дані страхувальника з Єдиного реєстру страхувальників, дані з реєстру застрахованих осіб, електронна пенсійна справа, пенсійний калькулятор.

Практичне заняття 9 (2 год.).

Питання для опрацювання: 1. Поняття і предмет права соціального забезпечення. 2. Метод права соціального забезпечення. 3. Система, структура права соціального забезпечення. 4. Принципи права соціального забезпечення. 5. Джерела права соціального забезпечення. 6. Особи, які підлягають страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. 7. Пенсії за віком у солідарній системі. 8. Пенсії по інвалідності в солідарній системі. 9. Пенсія у зв'язку з втратою годувальника в солідарній системі. 10. Пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб.

Індивідуальне завдання

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен

мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегель Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми. Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання:

1. Верховна Рада України – вищий орган законодавчої влади.
2. Інститут Президента в Україні.
3. Кабінет Міністрів України – вищий орган виконавчої влади.
4. Судова система України: суди загальної юрисдикції.
5. Судова система України: суди спеціальної юрисдикції.
6. Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції.
7. Інститут омбудсмана в Україні і світі.
8. Місцеве самоврядування в Україні.
9. Органи прокуратури України.
10. Управління державною службою.
11. Служба безпеки України.
12. Міністерство молоді та спорту України.
13. Державна податкова служба України.
14. Нотаріат України.
15. Адвокатура України.
16. Інститут громадянства в Україні.
17. Конституційно-правовий статус іноземців, осіб без громадянства, внутрішньо переміщених осіб.
18. Інститут виборів в Україні.
19. Безпосередня демократія в Україні.
20. Кримінальні правопорушення проти довілля.
21. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.
22. Правовий режим воєнного стану.

23. Пенсійне забезпечення в Україні

Критерії оцінювання індивідуального завдання

Оцінка за національною шкалою	Кількість балів	Критерії
відмінно	30	відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	27	відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
добре	22	виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилання та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
	18	виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
задовільно	15	виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилань та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Критерії оцінювання презентації (відповідність роботи за обсягом, формою, якістю змісту і демонстрації матеріалу).

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи студенту також рекомендують відповідну наукову та фахову монографічну і періодичну літературу, електронні ресурси, у тому числі й освітній сайт Університету.

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева

самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Для забезпечення збалансованості самостійної роботи здобувача з матеріалом освітньої компоненти мінімальна кількість годин самостійної роботи розраховується виходячи з наступних норм часу:

Вид роботи	Кількість годин за нормами часу	Кількість за навчальним планом	Норми часу
опрацювання матеріалу лекцій	0,5 год на 2 год лекції	20 год.	5
підготовка до практичних занять	0,5 год на 2 год практичного заняття	20 год.	5
підготовка контрольної роботи	6 год	1	6
підготовка до заліку (іспиту)	6(30) год	1	6(30)

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, іспит, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятись на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який

засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); презентації результатів виконання завдань та досліджень; та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості умінь поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів

навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік

Поточне оцінювання		Індивідуальне завдання	Сума балів
Змістові модулі			
1	2		
35	35	30	100

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю іспит

Поточне оцінювання		Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
Змістові модулі				
1	2			
25	25	30	20	100

Шкала оцінювання для залікових/екзаменаційних вимог за національною системою ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Роз'яснення щодо оцінювання якості та повноти засвоєння теоретичного та/або практичного матеріалу представлено у наступній таблиці.

Шкала оцінювання якості знань, умінь, навичок, що засвоєні студентом при проходженні курсу

Оцінка	Кількість балів
ВІДМІННО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)	90-100

ДУЖЕ ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу майже в повному обсязі/ зі значною кількістю несуттєвих помилок (3-4) (вище середнього рівня)	82-89
ДОБРЕ. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ незначна кількість (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)	74-81
ЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу в неповному обсязі/ значна кількість (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівня)	60-73
НЕЗАДОВІЛЬНО. Засвоєння теоретичного/практичного матеріалу є недостатнім і не задовольняє мінімальні вимоги за результатами навчання. З можливістю повторного складання модулю (низький рівень)	0-59

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

Питання підсумкового контролю

Поняття держави та її ознаки.

Основні теорії походження держави.

Характеристика функцій держави.

Форми держави та їх класифікація.

Форма державного правління.

Форма державного устрою.

Державний (політичний) режим.

Поняття та ознаки громадянського суспільства і правової держави.

Поняття права та його ознаки.

Функції права.

Джерела права.

Система права.

Нормативно-правові акти та їх види.

Систематизація правових актів.

Правовідносини: поняття, суб'єкти, об'єкти, зміст.

Поняття законності і правопорядку. Правомірна поведінка.

Правопорушення: поняття, види, ознаки і склад.

Обставини, що виключають злочинність діяння і відповідальність за дії, які зовні схожі на правопорушення.

Юридична відповідальність: поняття, принципи, функції та види.
Судова влада, судоустрій та судочинство в Україні.
Правоохоронна діяльність і правоохоронні органи.
Правозахисні органи України.
Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства.
Загальні засади конституційного ладу України.
Народовладдя в Україні та форми його здійснення.
Громадянство України як один з інститутів конституційного права.
Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України.
Загальні засади організації державної влади в Україні.
Референдум і вибори як способи безпосереднього волевиявлення народу: поняття, види. Виборча система. Порядок проведення виборів.
Верховна Рада України, порядок роботи, повноваження.
Президент України. Статус та повноваження.
Органи державної виконавчої влади України.
Кабінет Міністрів.
Центральні та місцеві органи виконавчої влади.
Місьцеве самоврядування в Україні.
Цивільне право і відносини, що ним регулюються.
Джерела цивільного права. Загальна характеристика цивільного законодавства України. Цивільний кодекс України.
Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин.
Право власності в Україні. Захист власності.
Поняття і види цивільно-правових договорів.
Поняття зобов'язання, підстави його виникнення та припинення, засоби забезпечення виконання зобов'язань.
Спадкування за цивільним правом.
Поняття і підстави цивільно-правової відповідальності.
Поняття трудового права, його джерела.
Колективний і трудовий договір.
Робочий час і час відпочинку.
Підстави та порядок звільнення з роботи.
Трудова дисципліна.
Дисциплінарна та матеріальна відповідальність.
Особливості праці молоді.
Розв'язання індивідуальних та колективних трудових спорів.
Сім'я та шлюб за сімейним законодавством.
Умови і порядок укладання та розірвання шлюбу. Шлюбний контракт.
Особисті та майнові права та обов'язки подружжя.
Взаємні права та обов'язки батьків та дітей. Опіка і піклування.

Методичне забезпечення дисципліни/

Підручники:

Правознавство [Текст] : підручник / [Г. І. Балюк та ін.] ; відп. ред. д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України О. В. Дзера ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, юрид. ф-т. – 11-те вид., переробл. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2017. – 629 с.

Правознавство: Підручник для студентів внз/ Кол. авторів. Черкаси, 2019. 686 с.

Правознавство: [підруч. / відп. ред. О.В. Дзера]. 12-е вид., перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2019. – 632 с.

Погорілко В.Ф., Шпиталенко Г.А. Правознавство: Підручник. 6-те вид., випр. і доп. - К.: Каравела, 2020.-602 с.

Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри./ Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. К.: Ваїте, 2021. – 528 с.

Цивільне право України. Загальна частина [Текст] : підручник / за ред. О. В. Дзери, д-ра юрид. наук, проф., чл.-кор. НАПрН України, засл. юриста України [та ін.] ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – 4-те вид., переробл. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2017. – 976 с.

Сімейне право України [Текст]: підручник / [Т. В. Боднар, В. С. Гопанчук, О. В. Дзера та ін.]; за заг. ред. Т. В. Боднар та О. В. Дзери. - Київ: Юрінком Інтер, 2016. - 519 с.

Навчальні посібники:

Петков С. В. Правознавство: навчальний посібник. 2-е вид. – Київ: КНТ, 2022. – 382 с.

Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. - 268 с.

Ананьїн В. О. , Горлинський В. В. , Пучков О. О. Правознавство: навч.-метод. посібник; за. ред. В. О. Ананьїна Київ: ІСЗІ КПП ім. Ігоря Сікорського, 2019. 278 с.

Шпіталенко Г. А. Шпіталенко Р. Б. Основи правознавства: навч. посіб. Київ: Каравела, 2008. 376 с. 10.

Коваленко Л. Т. Правознавство: навч.-метод. посіб. Київ: ІСЗІ НТУУ “КПІ”, 2011. 162 с.

Марчук В.М., Ніколаєва Л.В. Нариси з теорії права: навч. посіб. Київ: Істина, 2004. 304 с.

Трофанчук Г.І. Історія держави та права: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 568 с. Цивільний кодекс України. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 296 с.

Шалгунова С.А., Скок О.С., Шевченко Т.В. та ін. Кримінальне право (Загальна частина) : навчальний посібник; за заг. ред. к.ю.н., доц. С.А. Шалгунової. Херсон : Айлант, 2019. – 296 с.

Конспекти лекцій:

Кириченко В.М. Правознавство: Курс лекцій. — К.: Центр учбової літератури, 2007 — 240 с.

Нормативно-правові акти:

Конституція України від 28.06.96 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Декларація про державний суверенітет України: Верховна Рада УРСР; Декларація від 16.07.1990 № 55-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>

Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>

Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>

Виборчий кодекс України: Кодекс України; Закон, Кодекс від 19.12.2019 № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>

Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Про політичні партії в Україні: Закон України від 05.04.2001 № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>

Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 № 1682-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1682-18#Text>

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#n207>

Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24): Закон України від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.

Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

Цивільний кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

Господарський кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>

Про Службу безпеки України: Закон України від 25.03.1992 № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>

Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>

Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>

Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>

Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 № 3671-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>

Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992 р. № 2694-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12>.

Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб від 09.04.1992 р. № 2262-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2262-12>

Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text>

Про архітектурну діяльність: Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14#Text>

Про затвердження Положення про Міністерство молоді та спорту України:
Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 220. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2014-%D0%BF#Text>

Інформаційні ресурси

Економіко-правова бібліотека. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://vuzlib.net>.

Бібліотека Київського Національного університету будівництва і
архітектури. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/>

Освітній сайт Київського Національного університету будівництва і
архітектури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=1320>